LEGEARTIS
ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Број 66 / март 2018.

ИНГ-ПРО

25 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИЗДВАЈАМО:

Нове обавезе јавних служби поводом Правилника о организацији и систематизацији послова

Неправилности у закљученим ауторским уговорима и уговорима о делу код корисника буџетских средстава

Уговор о посредовању кроз судску праксу

Управна и судска заштита странака у случају ћутања управе

Прекршајна одговорност правних лица и одговорних лица у правном лицу

www.propisiupraksi.rs • www.legeartis.rs

ЈАВНЕ НАБАВКЕ • РАДНО ПРАВО • ГРАЂАНСКО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО

25

ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИНГ-ПРО

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VI, број 66, МАРТ 2018.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Алжбета Марко
Весна Филиповић
Владимир Саичић
Драгана Марчетић
Милан Ранђеловић
Ружа Урошевић
Слободанка Келечевић
Снежана Марјановић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Јавне службе су дужне да донесу Правилник о систематизацији усклађен са одредбама Закона о систему плата запослених у јавном сектору и одредбама Закона о запосленима у јавним службама, тако да је наведена обавеза јавних служби обрађена у рубрици ***Радно право****.*

У рубрици ***Јавне набавке и буџети*** *наведени су примери неправилности које су уочене код буџетских корисника приликом буџетске контроле, односно дат је приказ случајева у којима корисници буџетских средстава на незаконит начин закључују ауторске уговоре и уговоре о делу.*

Спорови поводом и у вези са уговором о посредовању релативно су чести у домаћој судској пракси, па се у оквиру рубрике ***Грађанско право*** *аутори баве овом темом.*

Међу значајним темама издвајамо и текст под називом ***Управна и судска заштита странака у случају ћутања управе*** *у оквиру рубрике* ***Управно право****.*

Осим наведених, ту су и други текстови у рубрикама ***Грађанско право, Привредно право, Радно право, Јавне набавке и буџети****, као и наше сталне рубрике* ***Портал читалаца, Регистар прописа*** *и др.*

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

...пасоша, дипломатског пасоша и ...ик о измени Правилника о обрасцу..., бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио ...ца, објављен у „Сл. гласнику ... године

– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године

– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године

– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године

– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори", бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године

– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни...

КАЛЕНДАРИ...

- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

СУДСКА ПРАКСА И СЛУЖБЕНА МИШЉЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата овог броја можете пратити у нашем часопису доносећи неке карактеристичне случајеве из судске праксе, а ко... недостојност за наслеђивање.

...остојност за наслеђ... РС", бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

...лан 4.

Не може наследити на основу закона... штања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио... покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев... оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у... чио;
3) онај ко је у намери спречавања оставочев... воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из... оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ.

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на странци која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко ...оца је примао ...ије мајке, а пок. А. М. издржавање није ...требно. Не може се говорити ни о ускр... помоћи оставиоцу, јер то не произилази ...изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужила није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негативне референце у ...следње измене и допуне ...набавки

...15. године донеле су собом... о јавним набавкама из августа ... негативним референцама о ко... ...мо говорити у овом тексту

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам ...ференце има двоструки појавни ... У случају кад одређује додатне ... ...ће у поступку јавне набавке... ...ти од... пословног капацитета... ...а у реализац... ...та набавке, односно је у претходном ... испоручивао добра, извршавао услуге или ... дио радове који су предмет конкретне јавне набавке. Тада је реч о **пословним референцама**. Оне које би се условно речено могле назвати **позитивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке" за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи" код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве...

...авним набавкама из 2008. године. Сходно ...да важећим прописима, наручиоци су имали ...ућност да одбију понуду уколико поседују ...каз који потврђује да понуђач није испуњавао ...које обавезе по раније закљученим уговорима ...авним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС", бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сам поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсну „црну листу" понуђача – списак негативних референци.

...следње измене и допуне Закона о јавним ...ама из августа 2015. године („Сл. гласник ...15) донеле су собом **неколико измена ...реч о негативним референцама**:
- не... ...ференца као могућност, не и обавеза з...
- неве... ...угих, таксативно законом ненаведе... ...негативне референце за одређеност ...ој документацији;
- прецизир... ...одног периода који је обухваћен нега... ...ференцом;
- укидање списка... ...их референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити својење почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напо...ених производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене ...а (682 комада × 1.832,... динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од ...000,00 динара по комаду изра...ата у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто			Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
1	2	3		5	6
			...спортски дресови	200.000,00	
			...алиха материјала		200.000,00
1.	910		Сировине и мате...		
			...ријала – спортски дресови		
		9000	Рачун за преузи... спортски дресови	500.000,00	
			...спортски дресови	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з...					
1а	9500		Материјали за... ...е залиха недовршене		500.000,00
	9600		Готови про... ...мање залиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за ... ...недовршене производње и готових производа 1. 1. 2016. године на ... ...тих залиха из финансијског књиговодства		
			...ровине и материјал – спортски дресови	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
...а примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
	За	9500			
			Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
...улазне материјала у производњу у току године					

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Нове обавезе јавних служби поводом Правилника о организацији и систематизацији послова

9 Кривична дела против права по основу рада

15 Одабрана мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

19 Актуелни аспекти спровођења мера безбедности и здравља на раду

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

27 Неправилности у закљученим ауторским уговорима и уговорима о делу код корисника буџетских средстава

33 Осврт на нови Закон о финансијској подршци породици са децом

УПРАВНО ПРАВО

40 Управна и судска заштита странака у случају ћутања управе

ГРАЂАНСКО ПРАВО

48 Уговор о посредовању кроз судску праксу

56 Накнада штете као последица повреде на раду – други део

ПРИВРЕДНО ПРАВО

66 Прекршајна одговорност правних лица и одговорних лица у правном лицу

РУБРИКЕ

69 Календар важења правних аката

70 Преглед прописа донетих између два броја

74 Портал читалаца

Нове обавезе јавних служби поводом Правилника о организацији и систематизацији послова

Јавне службе дужне су да донесу Правилник о систематизацији, усклађен са одредбама Закона о систему плата запослених у јавном сектору и одредбама Закона о запосленима у јавним службама, до 24. 3. 2018. године, тако да ће у наставку уследити упутство како да се сачини квалитетан правилник.

Милан Ранђеловић,
адвокат у Адвокатској канцеларији ЈПМ Јанковић–Поповић–Митић

Народна скупштина Републике Србије дана 14. 12. 2017. године усвојила је Закон о запосленима у јавним службама, који је 17. 12. 2017. године објављен у „Службеном гласнику Републике Србије" бр. 113/17 (у даљем тексту: Закон). Закон је ступио на снагу 25. 12. 2017. године, дакле осмог дана од дана објављивања, али је почетак примене истог одложен за 1. 1. 2019. године. Међутим, одређене одредбе примењују се од дана ступања на снагу Закона, а међу њима су и оне које се тичу Правилника о организацији и систематизацији послова у јавним службама (у даљем тексту: Правилник), о чему ће у наставку текста бити речи.

До сада се у погледу регулисања радних односа у јавним службама примењивао директно Закон о раду као системски закон у области радних односа. Наведени закон препознаје специфичности радних односа у јавним службама имајући у виду да у члану 2. прописује да се његове одредбе примењују и на запослене у државним органима, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Међутим, због великих специфичности права, обавеза и одговорности из радног односа у јавним службама, донет је закон који на посебан начин уређује те односе, док Закон о раду остаје *lex generalis*.

У смислу Закона, јавним службама сматрале би се оне јавне службе које су основане у форми установе од стране Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (општина, град, али и градска општина), па се Закон неће примењивати на оне јавне службе које су исти оснивачи основали у форми јавног предузећа и привредног друштва, односно одредбе Закона неће се примењивати на запослене у јавним предузећима и привредним друштвима основаним у оним областима у којима се оснивају јавне службе. Такође, одредбе Закона неће се примењивати на запослене у јавним службама (без обзира на то у којој форми послују) за које је Законом или актом надлежног органа, у складу са Законом, предвиђена обавезна приватизација.

У члану 159. Закона постављени су одређени важни рокови за јавне службе у нашој држави. **Наиме, јавне службе су дужне да донесу Правилник, усклађен са одредбама закона којим се уређује систем плата у јавном сектору (Закон о систему плата запослених у јавном сектору, „Сл. гласник**

Нема сметњи да послодавац Правилником прокламује и неке основне принципе којих запослени морају да се држе у раду, попут тога да је запослени дужан да савесно обавља послове на којима ради, да рационално користи оруђа и средства рада, да се придржава прописаног радног времена, да се према имовини послодавца односи са пажњом доброг домаћина, да чува углед послодавца итд. Наравно, овде се не ради о прописивању одговорности запослених за непоштовање радне дисциплине, јер се то уређује другим актима.

Још један елемент јесте начелно прописивање да неки послови могу да се обављају са непуним радним временом или да се одређени послови обављају само са непуним радним временом, те да ће послодавац запослене обавештавати о могућностима преласка са једног режима рада на други.

Прелазне и завршне одредбе Правилника треба да садрже одредбу да се њим ван снаге ставља претходни Правилник о организацији и систематизацији послова (навести његов деловодни број и датум доношења) само у случају да је постојао такав правилник. Последња одредба је ступање на снагу, а то је осмог дана од дана објављивања на огласној табли послодавца.

Нема сметњи да после места за потпис и печат органа који доноси Правилник стоји и кратак текст или службена белешка у коју се уноси датум објављивања на огласној табли послодавца и датум ступања на снагу (унапред се израчуна осми дан од дана истицања на огласној табли). Потребно је онда да се доносилац Правилника потпише и да печатира општи акт и после тог дела текста.

Када се иначе врше измене и допуне правилника, поред правилника о изменама и допунама, јавна служба може да донесе и пречишћени текст правилника (није обавезно) јер је много једноставније имати целовит акт и тако пратити његов ток и норме. Наиме, бројне измене и допуне без састављања пречишћеног текста могу касније да доведу до одређене конфузије и грешака, које евентуално могу да воде и ка кршењу права запослених у јавној служби и интервенције инспекције рада и надлежног суда по тужби запосленог.

Кривична дела против права по основу рада

Законодавац је прибегао кривичноправној инкриминацији оних дела која доводе до најтежих облика повреде права по основу рада.

Милан Ранђеловић,
адвокат у Адвокатској канцеларији ЈПМ Јанковић–Поповић–Митић

Права по основу рада превасходно су предмет регулисања законских и подзаконских аката из области радног, социјалног и синдикалног права, путем којих је успостављен основни механизам предметне правне заштите. Правне норме кривичног права садржане у Кривичном законику Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016 – у даљем тексту: КЗ), које се тичу права по основу рада, представљају *ultima ratio* и стога су супсидијарног карактера. Њихова примена долази у обзир само у таксативно побројаним случајевима, када унутар других релевантних области, због природе самог дела и специфичних околности под којима је дело учињено, није могуће обезбедити адекватну правну заштиту правним нормама радног и социјалног права.

Закључак је следећи: Извршилац овог дела може да буде само лице које је, на основу закона, других прописа или општег акта послодавца (нпр. правилник о безбедности и здрављу на раду), одговорно за предузимање мера заштите на раду. Међутим, није довољно пуко постојање чињенице да је једно лице одговорно лице. Мора постојати и умишљај, а исти се састоји у свесном непридржавању закона, прописа или општих аката о мерама заштите на раду. У биће кривичног дела улази и последица, која је нешто сложеније конципирана јер се захтева да, услед предметног непридржавања од стране одговорног лица, „може да наступи" опасност за живот или здравље запослених.

У погледу разлике између овог кривичног дела и неких других предвиђених КЗ-ом, и то када је у питању последица дела, Врховни касациони суд је у Пресуди бр. Кзз 1184/2015 од 9. 2. 2015. године заузео следећи став: *Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног М. М. захтевом неосновано указује и на погрешну квалификацију кривичног дела, истичући да се у радњама евентуално стичу законска обележја кривичног дела из члана 169. став 1. КЗ-а, односно из члана 280. став 2. КЗ-а, што су наводи којима се правноснажна пресуда побија због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП-а. Наиме, последица кривичног дела непредузимања мера заштите на раду из члана 169. став 1. КЗ-а јесте само могућност наступања опасности по здравље или живот запослених, док је код кривичног дела изазивање опасности необезбеђивањем мера заштите на раду из члана 280. став 2. КЗ-а, последица дела наступање опасности за живот или тело људи или имовину већег обима. У конкретном случају, услед пропуста окривљеног да оштећеном обезбеди коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду, дошло је до наступања теже последице – тешке телесне повреде код оштећеног, која није прописана као законско обележје кривичног дела непредузимање мера заштите на раду из члана 169. став 1. КЗ-а, нити изазивање опасности необезбеђивањем мера заштите на раду из члана 280. став 2. КЗ-а, већ кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 3. КЗ-а, у вези са чланом 281. став 1. и 2. КЗ-а, за које су ови окривљени оглашени кривим правноснажном пресудом. Стога су као неосновани оцењени наводи захтева браниоца окривљеног М. М. да је на кривично дело које је предмет оптужбе погрешно примењен закон и, следствено томе, правноснажном пресудом на штету окривљених није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП-а.*

Више је него јасна важност одредаба Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС", бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017) приликом оцене постојања овог кривичног дела.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Дескрипторном обрадом таксативно набројаних кривичних дела по основу рада може се извући наредни закључак: Права по основу рада додатно су заштићена кривичноправном инкриминацијом и то у случајевима који су, услед властитих специфичности, стављени ван домашаја правних норми из области радног, социјалног и права штрајка.

С друге стране, у овом питању осетна је штурост и недовољна развијеност доступне судске праксе, чији би развој допринео и разјашњавању бројних проблема и недоумица које се односе на ефикасну заштиту права по основу рада када су иста под ризиком да буду предмет најопаснијих облика претњи. Није искључено ни постојање правно-политичких разлога, као и одговарајуће радноправне културе у Републици Србији, која, услед неажурности и временске неефикасности судства, можда и није најпогоднија платформа за масовно коришћење механизма правне заштите који је у овом тексту и изложен.

Одабрана мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

У овом тексту издвајамо мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања која се односе на заснивање радног односа, годишње одморе, зараде, накнаде и друга примања, као и на престанак радног односа.

ДА ЛИ ПОСЛЕ ОБАВЉЕНОГ ПРИПРАВНИЧКОГ СТАЖА ОД ГОДИНУ ДАНА, У СМИСЛУ ЧЛАНА 47. ЗАКОНА О РАДУ (А НА ОСНОВУ УГОВОРА О РАДУ НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ СА ПРИПРАВНИКОМ), СА ИСТИМ ЛИЦЕМ МОЖЕ ДА СЕ ЗАСНУЈЕ РАДНИ ОДНОС НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ У ТРАЈАЊУ ОД 24 МЕСЕЦА, У СМИСЛУ ЧЛАНА 37. ЗАКОНА О РАДУ?

Чланови 37. и 47. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – УС)

Према члану 37. ст. 1. и 2. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – УС), уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду из става 1. овог члана, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Изузеци од прописаног ограничења трајања радног односа на одређено време са истим лицем утврђени су у ставу 4. наведеног члана.

Према члану 47. Закона о раду, послодавац може да заснује радни однос са лицем које први пут заснива радни однос у својству приправника, за занимање за које је то лице стекло одређену врсту и степен стручне спреме, ако је то као услов за рад на одређеним пословима утврђено Законом или правилником.

У ставу 3. наведеног члана прописано је да приправнички стаж траје најдуже годину дана, ако Законом није друкчије одређено. За време приправничког стажа приправник има право на зараду и сва друга права из радног односа, у складу са Законом, општим актом и уговором о раду (члан 47. став 4).

Полазећи од тога да се ради о различитим разлозима и основима за заснивање радног односа на одређено време, у складу са чланом 37. Закона о раду, као и за заснивање радног односа у својству приправника, у складу са чланом 47. тог закона, закључује се да се време проведено у радном односу код послодавца у својству приправника, у складу са Законом и правилником, не рачуна у ограничење трајања радног односа на одређено време из члана 37. став 3. Закона о раду.

Стога послодавац може да заснује радни однос на одређено време са лицем које је обавило приправнички стаж код тог послодавца у складу са чланом 47. Закона о раду, у случајевима и под условима прописаним у члану 37. Закона о раду, при чему се у ограничење трајања радног односа на одређено време, прописано у ставу 3. овог члана, не рачуна време које је запослени провео у радном односу код тог послодавца у својству приправника, у складу са Законом и

радним обавезама. Општим актом (колективни уговор или правилник о раду) утврђују се елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка.

Имајући у виду наведено, општим актом, у складу са Законом о раду, треба да буду јасно дефинисани елементи за утврђивање радног учинка запосленог, односно елементи за умањење односно увећање основне зараде по основу радног учинка, као и проценат увећања односно умањења по том основу. Законом није утврђена обавеза обрачуна и исплате зараде по основу радног учинка на месечном нивоу. Радни учинак на основу елемената утврђених општим актом или уговором о раду може да се мери, ако за то постоје услови (основи), на месечном, шестомесечном, годишњем или у неком другом временском периоду, у зависности од врсте посла и елемената за његов обрачун утврђених општим актом.

Према томе, послодавац је дужан да месечну зараду, односно све елементе зараде, укључујући и део зараде за радни учинак, обрачуна и исплати у складу са Законом, општим актом и уговором о раду.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број 011-00-454/2017-02 од 20. 9. 2017)

ИСПЛАТА ОТПРЕМНИНЕ ПРИЛИКОМ ОДЛАСКА У ПРЕВРЕМЕНУ ПЕНЗИЈУ

Члан 119. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – УС)

Чланом 119. став 1. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – УС) утврђено је да је послодавац, у складу са општим актом, дужан да запосленом исплати отпремнину при одласку у пензију најмање у висини две просечне зараде.

Према томе, право на отпремнину при одласку у пензију остварује запослени коме престаје радни однос због испуњења услова, односно остваривања права на пензију, без обзира на то да ли се ради о старосној, инвалидској, породичној или превременој старосној пензији.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број 011-00-717/2017-02 од 27. 10. 2017)

ОДБИЈАЊЕ ПОСЛОДАВЦА ДА ДОНЕСЕ РЕШЕЊЕ О ПРЕСТАНКУ РАДНОГ ОДНОСА И ИЗВРШИ ОДЈАВУ СА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА КОД НАДЛЕЖНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Члан 5а Уредбе о садржини, обрасцу и начину подношења јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање, јединственим методолошким принципима и јединственом кодексу шифара за унос података у јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 54/10, 124/12, 119/13)

Због непоступања послодавца по Решењу Инспектората рада, за давање мишљења подносилац захтева може да се обрати захтевом Инспекцији рада у циљу предузимања даљих мера и отклањања повреда Закона утврђених наведеним решењем.

Такође, треба напоменути да нема сметњи да се закључи уговор о раду са новим послодавцем, као и да нови послодавац изврши пријаву на обавезно социјално осигурање по том основу, имајући у виду члан 5а Уредбе о садржини, обрасцу и начину подношења јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање, јединственим методолошким принципима и Јединственом кодексу шифара за унос података у јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 54/10, 124/12 и 119/13), којим је прописано да ће, уколико у поступку прихватања и регистрације пријаве у својој бази утврди да за осигураника не постоји одјава са претходног осигурања, а нови основ осигурања искључује претходни, Централни регистар пријаву примити, регистровати и извршити програмску одјаву са претходног осигурања према основу осигурања прописаном Јединственим кодексом шифара.

Накнадно поднетом одјавом од стране обвезника подношења или организације обавезног социјалног осигурања, са тачно утврђеним датумом престанка осигурања, програмска одјава замењује се исправном одјавом са обавезног социјалног осигурања и уноси у јединствену базу података Централног регистра.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број 117-00-03652/2017-02 од 6. 12. 2017)

Актуелни аспекти спровођења мера безбедности и здравља на раду

По питању мера безбедности на раду постоје и обавезе и одговорности, тако да ће у наставку уследити приказ одређених случајева активног спровођења мера безбедности и здравља на раду, који могу бити корисни и послодавцима и запосленима.

ИНГ-ПРО редакција

Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС”, бр. 101/2005 и 91/2015 – у даљем тексту: Закон) донесен је са циљем да уреди спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, а ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом. Укратко, према одредбама Закона:

- послодавци су обавезни да спроводе прописане мере заштите на раду,
- запослени су дужни да се прописаних мера придржавају, али
- запослени могу да одбију да раде ако сматрају да прописане и неопходне мере безбедности на раду нису спроведене и да им прети опасност на раду.

Дакле, као што се види, по питању спровођења мера безбедности на раду постоје и законске обавезе и одговорност, као и заинтересованост свих страна да се рад одвија у безбедним условима. При таквом стању ствари у пракси су приметни многобројни аспекти прилагођавања и послодаваца и запослених важећим мерама безбедности на раду, тако да ће овом приликом бити изнет један број случајева који могу да буду корисни и послодавцима и синдикатима у активном спровођењу мера безбедности и здравља на раду.

Могућност одбијања рада на неисправним машинама – случај када не ради клима-уређај

Прописима из области безбедности и здравља на раду није утврђена минимална односно максимална спољна температура при којој би рад морао да се обустави. Из тог разлога Влада Републике Србије је 2007. године донела препоруку послодавцима да организују рад на такав начин да се избегне обављање тешких физичких послова и излагање директном сунчевом зрачењу запослених за време високих спољних температура, изнад 36°C, а нарочито у периоду 11–16 часова, уколико то дозвољава процес рада.

Када температура ваздуха у летњим месецима прелази 36°C, сматра се да запослени који обављају послове на отвореном, као што су послови у грађевинарству, пољопривреди и сл., раде у неповољним радним условима, што може негативно да утиче на њихово здравље. Када запослени обављају послове на отвореном при високим температурама, послодавци су дужни да примењују Закон и подзаконске прописе.

У члану 9. ставови 1. и 4. и у члану 11. став 1. Закона прописано је, између осталог, да је послодавац дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду. Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, као и да радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, и да не угрожавају безбедност и здравље запосленог. Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног

премештен у складу са Законом. Запослени који је премештен на друге одговарајуће послове, који су, имајући у виду различите услове рада, мање плаћени у односу на послове које је обављао пре промене посла, нема право на исплату разлике у заради. Једини изузетак прописан је у члану 172а ст. 1. и 2. Закона о раду, и то приликом привременог премештаја на друге послове у хитним случајевима на основу решења послодавца, који може да траје најдуже до 45 радних дана у периоду од 12 месеци, при чему запослени остварује зараду утврђену за посао са кога се премешта, ако је то за њега повољније.

Пример из праксе: Послодавац је запосленог са послова „тракториста треће групе" преместио на послове „помоћни радник – пољочувар" према преосталој радној способности, на основу оцене и мишљења Службе медицине рада, чиме је послодавац поступио у складу са чланом 101. Закона о раду. Запослени је претходно радио на послу „трактористе прве групе", које је утврђено као радно место са повећаним ризиком, са којег је премештен јер је у мишљењу и налазу Службе медицине рада оцењено да именовани није способан за рад на том радном месту. Из наведеног произлази да је запослени и у претходном периоду био премештен на друге одговарајуће послове према преосталој радној способности утврђеној од стране надлежних органа. Поводом захтева запосленог да му послодавац исплати разлику у заради у односу на (основну) зараду утврђену за послове „трактористе прве групе", од дана када је премештен на послове „тракториста треће групе", а потом и на послове „помоћног радника – пољочувара", треба указати да Законом о раду није прописана обавеза послодавца да запосленом исплаћује разлику зараде због премештаја на друге одговарајуће, али мање плаћене послове, на које је премештен према својој преосталој радној способности утврђеној од стране надлежног здравственог органа.

Немогућност „конзорцијума" два или више правних субјеката да обавља послове безбедности и здравља на раду

Према члану 56. став 1. Закона, лиценцу за обављање послова у области безбедности и здравља на раду може да добије правно лице, односно предузетник који у радном односу има најмање два запослена који имају стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету из научне, односно стручне области у оквиру образовно-научног поља техничко-технолошких наука, природно-математичких наука или медицинских наука, положен стручни испит и најмање три године радног искуства на тим пословима. Према томе, да би правно лице, односно предузетник добио лиценцу за обављање послова у области безбедности и здравља на раду из члана 40. Закона, мора да испуњава све услове како је наведено у члану 56. став 1. Закона.

Стога, према прописима у области безбедности и здравља на раду, не постоји могућност да „конзорцијум" обавља послове безбедности и здравља на раду, односно да склапа уговоре о обављању тих послова са другим привредним субјектима, зато што само правно лице, односно предузетник може да добије лиценцу за обављање послова у области безбедности и здравља на раду уколико испуњава све услове из члана 56. став 1. Закона. То значи да у конкретном случају „други члан конзорцијума, који поседује запослене са релевантним стручним испитима", мора да поседује лиценцу из члана 56. став 1. Закона да би пружао услуге трећим лицима, тј. обављао послове безбедности и здравља на раду. С обзиром на то да нема својство правног лица, конзорцијум не може да се појави у улози подносиоца захтева за издавање лиценце за обављање послова у области безбедности и здравља на раду (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Управа за безбедност и здравље на раду, број 011-00-00062/2015-01 од 29. 1. 2016).

Неправилности у закљученим ауторским уговорима и уговорима о делу код корисника буџетских средстава

Ауторка ће се осврнути на закључивање ауторских уговора и уговора о делу код корисника буџетских средстава са аспекта буџетске контроле, уз приказ случајева у којима корисници буџетских средстава на незаконит начин закључују ауторске уговоре и уговоре о делу.

Слободанка Келечевић,
дипл. правник, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Ауторски уговори и уговори о делу представљају сагласност два или више лица о битним елементима уговора и закључују се у писаном облику.

Права ауторских дела и начин одређивања тих права регулисани су Законом о ауторским и сродним правима („Сл. гласник РС”, број 104/2009 и 99/2011).

Одредбама члана 2. став 1. овог закона прописано је да је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине.

Ауторским делом сматрају се нарочито:
1) писана дела (књиге, брошуре, чланци, преводи, рачунарски програми у било ком облику њиховог изражавања, укључујући и припремни материјал за њихову израду и друго);
2) говорна дела (предавања, говори, беседе и друго);
3) драмска, драмско-музичка, кореографска и пантомимска дела, као и дела која потичу из фолклора;
4) музичка дела, са речима или без речи;
5) филмска дела;
6) дела ликовне уметности (слике, цртежи, скице, графике, скулптуре и друго);
7) дела архитектуре, примењене уметности и индустријског обликовања;
8) картографска дела (географске и топографске карте);
9) планови, скице, макете и фотографије;
10) позоришна режија.

Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС и 113/2017) дефинисано је шта се сматра уговором о делу. Према одредбама члана 199. овог закона, уговор о делу може да се закључи са одређеним лицем ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који имају за предмет самосталну израду или оправку одређене ствари, самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла.

Уговор о делу може да се закључи и са лицем које обавља уметничку или другу делатност и у области културе, у складу са Законом.

У већини случајева корисници буџетских средстава закључују ауторске уговоре или

финансијских докумената из којих произлази обавеза за исплату, припрему налога за пренос средстава и др.

Будући да послови за које су закључени предметни уговори о делу не представљају посао ван делатности општине и да су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи, на овај начин поступљено је у супротности са одредбама члана 199. став 1. Закона о раду и супротно одредбама члана 71. став 1. и 2. Закона о буџетском систему. Исплатом накнада по овом уговору поступљено је супротно одредбама члана 56. став 4. Закона о буџетском систему

Пример број 7.

Уговор о ауторском делу закључен је између наручиоца ауторског дела кога заступа директор института и Х. Х., аутора који није запослен код наручиоца ауторског дела. Овим уговором утврђено је да наручилац ангажује аутора да са групом аутора изради базу података о плаћању свих запослених на пројекту „Даље од закона" у оквиру Програма за запошљавање и социјалну солидарност. Наручилац се обавезује да аутору за урађена дела исплати хонорар. Хонорар ће бити исплаћен у две једнаке рате тако што ће прва рата бити уплаћена најкасније у року од 15 дана од дана предаје дела из члана 1, а друга најкасније до краја буџетске године.

У поступку контроле на увид је дат Извештај о обављеном послу по уговору о ауторском делу, у којем се наводи да је на основу уговора о ауторском делу извршена припрема података и обрада података и плаћање, као и да су по обављеном плаћању предати обрасци ПП ОПЈ-2 Пореској управи и обрасци Фонду ПИО, а дата је и рекапитулација исплате ауторских хонорара и збирна рекапитулација свих исплата по контима.

Наведени извештај не може да се прихвати као доказ да је, у складу са одредбама предметног уговора, аутор израдио базу података о плаћању свих запослених на пројекту.

Дакле, у овом случају аутор није запослен код наручиоца ауторског дела, а није доказано да је урадио послове који су предмет ауторског уговора, тако да није могла да му се исплати накнада за извршени посао. Исплатом накнаде по овом уговору, а да аутор није извршио уговорени посао, поступљено је супротно одредбама члана 56. став 4. Закона о буџетском систему и одредбама члана 71. став 1. и 2. истог закона.

ЗАКЉУЧАК

Одредбама чл. 2. Закона о ауторским и сродном правима дефинисано је шта се сматра ауторским делом у складу са одредбама овог закона.

Одредбама члана 199. став 1. Закона о раду дефинисано је шта се сматра уговором о делу.

Ауторски уговор и уговор о делу са запосленима не могу да се закључују за послове који су предвиђени актом – правилником о систематизацији послова, јер ти послови спадају у делатност послодавца и као такви немају карактер ауторског дела или дела.

На основу ових уговора не могу се исплаћивати накнаде.

Повредом одредаба члана 56. и 71. став 1. и 2. Закона о буџетском систему одговорно лице починило је прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) овог закона.

Одредбама члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему прописано је да ће се за ове прекршаје одговорно лице корисника буџетских средстава, одговорно лице корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање или друго одговорно лице казнити новчаном казном од 10.000 до 2.000.0000 динара.

Подсетник: Одредбама члана 362а Кривичног законика („Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016) утврђена је одговорност за ненаменско коришћење буџетских средстава, тј. да ће се одговорно лице корисника буџетских средстава или одговорно лице у организацији обавезног социјалног осигурања које створи обавезе или на терет рачуна буџета одобри плаћање расхода и издатака преко износа од милион динара у односу на износ утврђен буџетом, финансијским планом или актом Владе којим се утврђује износ средстава позајмице, казнити новчаном казном или затвором до једне године.

Осврт на нови Закон о финансијској подршци породици са децом

Закон о финансијској подршци породици са децом објављен је у „Службеном гласнику РС" бр. 113/2017 од 17. 12. 2017, ступио је на снагу 25. 12. 2017, а примењује се од 1. 7. 2018. године.

Алжбета Марко,
дипл. ек., с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у Општини Ковачица

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ НОВОГ ЗАКОНА

Неки од разлога за доношење новог Закона о финансијској подршци породици са децом састоје се у следећем: новим законом олакшава се поступак остваривања права; обезбеђује се побољшање услова за задовољавање основних потреба деце, посебни подстицаји за рађање деце и подршка материјално угроженим породицама, породицама са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом и деци без родитељског старања; проширује се обухват корисника, при чему се не угрожавају средства предвиђена буџетом за ове намене, и усклађују се поједине одредбе са прописима Европске уније (поглавља 2. и 19); успоставља се и додатна заштита деце из посебно рањивих група (деца са сметњама у развоју и инвалидитетом, деца без родитељског старања и деца корисника новчане социјалне помоћи); **уводи се ново право на остале накнаде по основу рођења, неге и посебне неге детета**, које ће омогућити великом броју жена да по први пут стекну могућност остваривања права на остале накнаде у периоду по рођењу детета.

Реч је о женама које нису у радном односу, већ самостално обављају делатност, власнице су пољопривредног газдинства или су радно ангажоване по основу привремених и повремених послова, уговора о делу и ауторских уговора, или су у тренутку рођења детета незапослене и нису остариле право на новчану накнаду по основу незапослености, а радиле су у периоду који је од утицаја на остваривање права. Поред тога, ово право могу да остваре и жене које су пољопривредни осигураници.

На овај начин пружа се посебна заштита женама које су радно ангажоване по основу флексибилних облика рада и које сада не морају да прекидају своје делатности, односно саме ће одлучивати да ли ће и у ком облику ће их редуковати, а држава ће им обезбедити накнаду на основу претходних издвајања по основу доприноса за обавезно социјално, односно пензијско и инвалидско осигурање. Посебна подршка пружиће се и родитељима по основу рођења првог детета, имајући у виду повећане трошкове који су неопходни у првим данима рођења детета.

Ново законско решење омогућило је смањење потребне документације, директну исплату права, као и бољу заштићеност запослене породиље чији редовни приходи у периоду коришћења одсуства неће бити условљени вољом и тренутним финансијским стањем послодавца.

Посебно је важно истаћи да ће у периоду коришћења накнаде зараде за време породиљског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, министарство надлежно за социјална питања преузети улогу послодавца тако што ће **обрачун и исплату за ова права вршити директно на рачун корисника**. Како је исплата прихода који имају карактер

Накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу без родитељског старања дефинисана је као додатна мера заштите деце предшколског узраста без родитељског старања. Ово право могу да остваре и стараоци, под условом да је остварено право на дечји додатак, а хранитељи – под условом да су испуњени услови прописани за остваривање права на дечји додатак. Деца без родитељског старања која су на смештају у установи социјалне заштите остварују ово право без постављања услова.

У складу са одредбама овог закона, АП Војводина, општина, односно град могу да, ако су обезбедили средства, **утврде и друга права, већи обим права** од права утврђених овим законом **и повољније услове** за њихово остваривање.

ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗА ИСПЛАТУ ПРАВА

Новину у Закону представљају одредбе које се односе на информациони систем за исплату права, ажурирање и чување података и заштиту њиховог коришћења.

Наиме, у циљу аутоматизације обрачуна износа за исплате који корисницима права врши Министарство по основу овог закона, Министарство успоставља Информациони систем за исплату права (ИС). У ИС се уносе подаци из захтева за остваривање права, приложених и по службеној дужности прибављених доказа, из решења донетих по тим захтевима, као и подаци из других докумената која су овим законом предвиђена да се достављају у току решавања захтева и коришћења права, као што су потврде о редовном похађању школе. На основу унетих података, путем ИС-а, води се евиденција поднетих захтева, донетих решења, евиденција доказа прибављених по службеној дужности електронским путем, посредством ИС-а, као и подносилаца захтева и чланова њихових домаћинстава.

На основу наведених података у ИС-у формирају се подаци за исплату по правима прописаним овим законом, укључујући податке за плаћање пореза и доприноса за накнаду зараде односно плате. У ИС-у се такође води евиденција исплата по носиоцима права, као и података о плаћени порезима и доприносима за она права која имају карактер накнаде зараде односно плате.

Уколико постојећи нису довољни за правилно одређивање износа за плаћање пореза и доприноса који се захтевају за пореску пријаву, надлежни орган ИС-а уноси додатне податке.

Овлашћена лица надлежног органа имају приступ ИС-у и тим путем се, између осталог, врши унос података, увид у податке о исплатама, преузимање података за плаћање пореза и доприноса, унос повратних информација о прихваћеним пореским пријавама и преглед одговарајућих статистичких извештаја. Овлашћена лица надлежног органа у оквиру ИС-а имају приступ и функционалностима чија је сврха ефикаснији рад надлежног органа, као што је увид у службене евиденције других органа у случају када постоје технички услови за повезивање.

Ближе услове и начин успостављања ИС-а, прикупљања, уноса, ажурирања, доступности података и друга питања од значаја за тај систем прописује министар надлежан за социјална питања.

Законом се уводи и **правни основ за спровођење активности у току трајања Дечје недеље**, чије су одредбе до сада биле садржане у Закону о друштвеној бризи о деци. Ове одредбе претрпеле су одговарајућа терминолошка усклађивања са променама узрокованим техничким и технолошким развојем друштва, а финансирање активности за време трајања Дечје недеље остаје и даље у надлежности министарства задуженог за социјална питања.

Управна и судска заштита странака у случају ћутања управе

Тема овог текста су управна и судска заштита у случају ћутања управе, тј. случајеви када надлежни орган без ваљаног разлога не донесе одлуку по захтеву односно жалби странке.

Ружа Урошевић,
судија Управног суда

Закон о општем управном поступку, како раније тако и тренутно важећи, познаје један посебан правни институт који се не среће у другим поступцима, а односи се на пружање управне и судске заштите и у случајевима када надлежни орган без ваљаног разлога не донесе одлуку по захтеву односно жалби странке. Тада је реч о жалби, односно тужби због ћутања управе, тј. због недоношења решења по захтеву или жалби странке.

Иако је у основи реч о истом правном институту, нека решења су у овим законима битно различита. Због тога је корисно најпре указати на раније важећа законска решења, као и на новине у важећем закону, посебно зато што се на поступке који су покренути, а нису окончани по раније важећем закону, примењују одредбе раније важећег закона.

ЖАЛБА ЗБОГ ЋУТАЊА УПРАВЕ

Раније важећим Законом о општем управном поступку („Сл. лист СРЈ”, број 33/97 и 31/01, и „Сл. гласник РС” број 30/10), у члану 208, било је прописано да када се поступак покреће поводом захтева странке, односно по службеној дужности, ако је то у интересу странке, при чему пре доношења решења није потребно спроводити посебан испитни поступак нити постоје други разлози због којих се не може донети решење без одлагања (решавање претходног питања и др.), орган је дужан да донесе решење и достави га странци што пре, а најдоцније у року од једног месеца од дана предаје уредног захтева, односно од дана покретања поступка по службеној дужности, ако посебним законом није одређен краћи рок. У осталим случајевима када се поступак покреће поводом захтева странке, односно по службеној дужности, ако је то у интересу странке, надлежни орган је дужан да донесе решење и да га достави странци најдоцније у року од два месеца, ако посебним законом није одређен краћи рок. Ако орган против чијег решења је допуштена жалба не донесе решење и не достави га странци у прописаном року, странка има право на жалбу као да је њен захтев одбијен.

Уколико странка изјави жалбу због ћутања првостепеног органа, односно због недоношења решења по њеном захтеву у законом прописаном року, другостепени орган ће у поступку по жалби затражити од првостепеног органа да му саопшти разлоге због којих решење није донето у року. Ако нађе да решење није донето у року из оправданих разлога или због кривице странке, другостепени орган ће одредити првостепеном органу нови рок за доношење решења, који не може бити дужи од једног месеца.

Међутим, ако другостепени орган нађе да разлози које је навео првостепени орган не оправдавају пропуштање законом прописаног рока за доношење решења, дужан је да затражи од првостепеног органа да му достави списе предмета како би сам решио

године тужиоцу, којим је, према наводима из Одговора на тужбу од 10. 12. 2007. године достављеном Врховном суду Србије, наложио првостепеном органу да у року од 30 дана од дана пријема Закључка донесе решење по захтеву тужиоца за исплату трошкова превоза за одлазак и повратак са посла.

Међутим, тужилац је, према доказима достављеним уз тужбу, Захтев за исплату трошкова поднео првостепеном органу дана 4. 12. 2006. године, што се види из пријемног печата Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Секретаријата у В., а Жалбу туженом органу преко првостепеног органа, што се такође види из пријемног печата Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Секретаријата у В., од 16. 1. 2007. године. Тужилац је туженом органу доставио Ургенцију због недоношења решења по жалби и то дана 26. 2. 2007. године, што се види из Потврде о пријему пошиљке Р 1782877 од 26. 2. 2007. године.

Како је тужилац, према наведеном, поднео тужбу и доставио доказе у свему сагласно члану 24. Закона о управним споровима („Сл. лист СРЈ" бр. 46/96), а тужени орган није поступио по налозима Управног суда из дописа од 26. 3. 2010. године (који је тужени примио 9. 4. 2010. године), дописа од 13. 5. 2010. године (тужени орган примио 26. 5. 2010. године) и дописа од 28. 6. 2010. године (примљеног код туженог 2. 7. 2010. године), то је, по налажењу овог суда, тужба основана јер, у недостатку списа предмета, не постоје докази да је Закључак туженог органа бр. 120-00-16/2007-01 од 2. 2. 2007. године уручен тужиоцу, као и докази о испуњености услова из члана 236. Закона о општем управном поступку („Сл. лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01) за постојање оправданих разлога због којих првостепени орган није донео решење по захтеву тужиоца и због којих тужени орган није спровео поступак и решио управну ствар (Пресуда Управног суда 19 У 159/10 (2007) од 26. 8. 2010. године).

Суд ће уважити тужбу и у случају када тужени орган, погрешно сматрајући да жалба није допуштена, пропусти да одлучи по њој, налазећи да против првостепеног решења може да се води само управни спор.

Примера ради, одредбом члана 132. Закона о државним службеницима прописано је да о томе да је државном службенику престао радни однос по сили закона руководилац доноси решење којим утврђује разлог због ког је радни однос престао и дан када је радни однос престао. Против овог решења жалба није допуштена, а може да се покрене управни спор, при чему су разлози за престанак радног односа по сили закона прописани одредбом члана 131. наведеног закона и одредбом члана 176. Закона о раду. Жалбена комисија судова није одлучивала по жалби државног службеника из основног суда сматрајући да решење којим је утврђена висина отпремнине тужиоцу коме одређеног датума престаје радни однос, представља акт против кога није допуштена жалба, већ само тужба у управном спору. Суд није прихватио становиште туженог органа да жалба није допуштена, па је уважио тужбу и наложио да Жалбена комисија одлучи по жалби тужиоца у року од 30 дана од дана пријема пресуде.

Треба рећи да Закон о управним споровима у члану 44. предвиђа могућност да суд поводом поднете тужбе због ћутања управе донесе решење уместо туженог ако располаже свим потребним чињеницама и ако природа ствари то дозвољава.

Међутим, овакав начин одлучивања суда представља изузетак и веома ретко се користи у пракси. Далеко је ефикасније и економичније да надлежни орган спроведе поступак и донесе одлуку, посебно ако се има у виду још једно од решења у Закону о управним споровима према коме ће руководиоцу органа који није поступио по пресуди суд решењем изрећи новчану казну у износу од 30.000,00 до 100.000,00 динара. У случају да, и поред изречене казне, ово лице не изврши обавезу због које му је казна изречена, суд поново може да изрекне новчану казну у прописаном износу.

Уговор о посредовању кроз судску праксу

Спорови поводом и у вези са уговором о посредовању релативно су чести у домаћој судској пракси, што је подстакло ауторке овог текста прво да пруже општи увид у наведени правни институт, а затим и да укажу на праксу судова у споровима насталим поводом и у вези са посредовањем.

Драгана Марчетић,
судија Првог основног суда у Београду

Весна Филиповић,
судија Апелационог суда у Београду

У домаћем правном промету најчешће се посредује у купопродаји непокретности, затим у привреди, а у много мањем броју случајева заступљено је посредовање при закључењу неког другог уговора. Да би посредовање могло да произведе одређена правна дејства којима се стварају права и обавезе за посредника и налогодавца, неопходно је да они закључе уговор о посредовању.

Уговор о посредовању је у нашем праву детаљно и најопштије регулисан Законом о облигационим односима, члановима од 813. до 826. Осим тога, на њега се примењују опште одредбе облигационог права, али и посебне одредбе закона који важе у појединим областима правног живота и промета, као што су привредно право, промет некретнина и слично, зависно од природе уговора на који се посредовање односи.

У судској пракси наведени уговор постаје нарочито актуелан деведесетих година прошлог века, а тај тренд траје и данас. То је свакако последица либерализације тржишта некретнина, као и тржишта уопште.

УГОВОР О ПОСРЕДОВАЊУ

Уговором о посредовању обавезује се посредник да настоји да нађе и доведе у везу са налогодавцем лице које би са њим преговарало о закључењу одређеног уговора, а налогодавац се обавезује да му исплати одређену накнаду ако тај уговор буде закључен (чл. 813. Закона о облигационим односима – ЗОО). Самим тим уговор о посредовању не може да ствара обавезе ни за једну уговорну страну (по касније закљученом уговору) пошто је његова улога само да посредује у закључењу неког другог уговора.

Из одредбе чл. 813. ЗОО-а произлази да се уговор о посредовању закључује на основу налога о посредовању, који мора да буде јасно одређен како би посредник знао коју обавезу преузима поменутим уговором. Основна обавеза посредника из уговора о посредовању јесте да изврши налог свог комитента, а то чини предмет овог правног посла. Посао посредовања је извршен у моменту кад је посредник својим радњама омогућио закључење уговора који представља предмет његове обавезе. Да би једно лице имало улогу посредника из уговора о посредовању, потребно је да је као посредник имало улогу у закључењу правног посла с трећим лицем.

Из претходно наведеног произлази да се на основу уговора о посредовању заснивају две врсте правних односа. Један је пословни однос између налогодавца, као наручиоца посла, и посредника, као извршиоца посла. Други правни однос заснива се између

детално специфицира које све радње треба да предузме посредник у оквиру своје уговорне обавезе и истим уговором посреднику се предвиђа накнада у износу од 10% од сваког уговореног посла најкасније у року од три месеца од дана закључења уговора закљученог по основу посредовања. Обично се тужбом у парничном поступку потражује исплата уговорене накнаде по основу посредовања за све уговоре који су закључени између туженог и трећих лица, а за које тужилац тврди да је посредовао у њиховом закључењу. Уколико се у доказном поступку утврди да је тужилац заиста извршио све уговорне обавезе по основу уговора о посредовању и уколико докаже да је посредовао у закључењу истих и довео у везу налогодавца с другим правним лицима, а уговори између њих су закључени, тада тужиоцу, као посреднику, припада посредничка провизија.

Спорна ситуација настаје када је посредник уједно и запослен код туженог (налогодавца) и када је за закључене уговоре примио бонус кроз увећану зараду. Такође је спорно да ли је посредник водио посреднички дневник на који га обавезује члан 821. ЗОО-а, па ако није, да ли му припада право на посредничку накнаду. Наиме, посредник је дужан да води посреднички дневник према одредбама ЗОО-а, али посреднички дневник није једино средство којим би тужилац могао да докаже своје ангажовање, односно посредовање при закључењу каснијих уговора између налогодавца и трећих правних лица, већ је исто могуће доказивати и другим средствима. Ако је посредник уједно био и запослен код туженог са уговореном месечном платом (зарадом), на суду је да утврди битну чињеницу да ли је тужилац доставио документацију којом доказује својство посредника, те да ли је на основу те документације тужилац поступао као посредник или је поступао у својству запосленог на надлежним пословима код туженог. Овакав став заузет је у Одлуци Врховног касационог суда из 2017. године.

ЗАКЉУЧАК

Спорови поводом и у вези са уговором о посредовању релативно су чести у домаћој судској пракси, посебно у последњих двадесетак година, када је, због великог броја станова стечених уговором о откупу по повлашћеним ценама, дошло до експанзије промета на тржишту некретнина, те је, као логична последица овог тренда, дошло до настанка великог броја агенција за посредовање у промету непокретности. У време транзиције, захваљујући повећаном правном промету и уласку страних привредних компанија на домаће тржиште, овакав тренд се само наставља и добија нове видове. То у пракси поставља нове изазове, који захтевају брзо, правично и адекватно разрешење.

Електронско правно издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Прописи.нет нуде преко 200.000 докумената – прописе, судску праксу (преко 40.000 сентенци), службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, и коментаре прописа врхунских стручњака. Ту су и калкулатори камата и судских такси, бројне актуелности и много тога још, у јединственом, дневно ажурном интернет издању с међусобно повезаним документима. Прописи.нет функционишу без икакве инсталације, имају бесплатан Мејл-сервис који прати све промене из области пословања коју корисник одабере и доставља их на мејл кориснику. Комфор, тачност и брзина, прегледни менији и једноставно коришћење расположиви су свима у било које доба дана и с било које локације у земљи и свету.

Пратите нас путем интернета на адреси: www.propisi.net

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Накнада штете као последица повреде на раду – други део

Анализа различитих случајева из судске праксе који се односе на накнаду штете због повреде на раду започета у претходном наставља се и у овом броју часописа, уз нека закључна разматрања.

Снежана Марјановић,
заменик руководиоца Одељења судске праксе и Парничног одељења Првог основног суда у Београду

Одговорност послодавца и запосленог може да буде подељена у зависности од тога да ли су поступали у складу са прописима који се тичу безбедности и заштите на раду и предвиђеним процедурама. Обавеза оштећеног да се поступа у складу са процедурама у корелацији је са обавезом послодавца да обучи радника и да контролише рад запосленог и примену процедура.

Из образложења:

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се налазио на издржавању казне затвора у Казнено-поправном заводу „П.", где је радио као помоћни радник на фарми кока. **Приликом обављања послова тужилац се оклизнуо и пао на под који је био мокар**, задобивши тешку телесну повреду у виду прелома пете метакарпалне кости десне шаке. Због задобијених повреда тужилац је претрпео нематеријалну штету у виду физичких болова и страха. Након повређивања медицински је збринут и постављена му је гипсана лонгета коју је носио 30 дана. На дан штетног догађаја тужилац је био осигуран од последица несрећног случаја по основу уговора о колективном осигурању лица која се налазе на издржавању казне затвора, закљученог између Министарства правде и осигуравајуће организације. По основу овог догађаја тужилац је осигуравајућој организацији поставио одштетни захтев, који је одбијен због непостојања трајних последица повреде. Првостепени суд је утврдио да **не постоји допринос тужиоца** настанку штетног догађаја.

Првостепени суд је, на основу исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке, правилно утврдио како је дошло до повређивања тужиоца. Овлашћење суда је да цени изведене доказе сагласно члану 8. ЗПП-а, па и исказе парничних странака и саслушаних сведока и да на основу слободног судијског уверења изведе закључак о постојању или непостојању одређене чињенице. Неосновани су и наводи жалбе тужене којима се побија њен основ одговорности, тј. којима се указује на то да је до повређивања тужиоца и штете која је из тога произашла дошло искључиво његовом кривицом. Иако је тужиоцу обезбеђена адекватна обука из области безбедности и заштите на раду, он је обављао фактички рад на издржавању казне затвора, при чему **тужена, на којој лежи терет доказивања, није доказала навод да је обезбедила тужиоцу заштитну опрему коју он није користио**. У вези са тим, без утицаја је позивање тужене на Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора. За ослобађање тужене од одговорности за накнаду настале штете нису испуњени услови из члана 177. став 3. ЗОО-а. Како тужилац није крив за насталу штету нити је допринео настанку штете, нису испуњени услови ни за делимичну накнаду због подељене одговорности у смислу чланова 192. и 205. ЗОО-а.

(Пресуда Апелационог суда у Београду Гж. бр. 1862/2013 од 18. 6. 2015. године)

На досуђени износ накнаде **нематеријалне** штете тужиоцу припада право на законску **затезну камату од пресуђења** до исплате, а на износ материјалне штете – од тренутка када је плаћен трошак или утврђена висина те штете.

Из образложења:

Суд је ценио наводе жалбе тужиоца да је првостепени суд погрешно досудио тужиоцу **законску затезну камату на досуђене износе накнаде нематеријалне штете почев од дана доношења првостепене одлуке**, будући да је исту требало да досуди почев од **дана настанка штете**, односно 29. 3. 2010. године, па је нашао да су овакви наводи неосновани зато што се висина накнаде нематеријалне штете одређује према критеријумима у моменту доношења првостепене одлуке, тако да од дана доношења одлуке доспева и обавеза, те је на основу члана 277. Закона о облигационим односима правилно одлучено о захтеву за исплату законске затезне камате.

(Пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4946/15 од 15. 10. 2015. године)

На досуђене износе накнаде нематеријалне штете тужиоцу припада и право на **законску затезну камату**, на основу члана 277. ЗОО-а, од дана **пресуђења до исплате**, јер је на тај дан, у складу са критеријумима и вредности новца, одређена висина накнаде.

(Пресуда Апелационог суда у Београду Гж бр. 774/16 од 22. 3. 2017. године)

Тужиоцу припада и право на **трошкове парничног поступка** сразмерно успеху у спору, према члану 153. и 154. ЗПП-а.

Из образложења:

Нису основани жалбени наводи тужене да је суд требало да примени одредбу члана 154. став 2. ЗПП-а, која прописује да, ако странка **делимично успе** у парници, суд може да одреди, с обзиром на постигнути успех, да свака странка сноси своје **трошкове** или да једна странка накнади другој сразмерни део трошкова. У конкретном случају ради се о захтеву за накнаду нематеријалне штете када суд не обавезује висина постављеног захтева, што значи да, чим странка успе са својим захтевом, макар делимично, њој у целости припада износ накнаде трошкова **према висини досуђене накнаде**.

(Пресуда Апелационог суда у Београду Гж. бр. 1862/2013 од 18. 6. 2015. године)

Закључак:

Правила парничног поступка примењују се и у парницама за накнаду штете настале као последица повреде на раду. С обзиром на то да се најчешће ради о нематеријалној штети, поступак се одвија нешто брже него у редовним парницама и има приоритет у брзини поступања. Ипак, поступак траје известан период времена јер је најчешће потребно саслушати тужиоца и неколико сведока и обавити два вештачења, а може и да се убрза уколико, у погледу постојања штете и њене висине, тужилац уз тужбу достави и налазе вештака и уколико тужени достави потребне доказе. Правило о томе да је терет доказивања на тужиоцу примењује се само у погледу постојања и висине штете. Одговорност послодавца се претпоставља, па је на њему терет доказивања околности да су друга лица или тужилац одговорни за насталу штету, као и да је предузео све мере да до штете не дође. Ово иде у прилог запосленом као слабијој страни и лицу коме је теже доћи до података у погледу одговорности послодавца. Оваква законодавна решења намећу обавезу послодавцима да ажурно воде евиденције о обукама запослених и задуживању средствима заштите на раду, као и прописивање стриктних процедура поступања запослених и контролу примене процедура.

Прекршајна одговорност правних лица и одговорних лица у правном лицу

Као што је позитивним прописима Републике Србије предвиђена кривична одговорност правних лица, тако је и Законом о прекршајима, другим законима и подзаконским актима предвиђена прекршајна одговорност правних лица, као и одговорних лица у правном лицу.

Владимир Саичић,
дипл. правник, с вишегодишњим искуством у области привредног права

Одговорност правног лица за прекршаје старијег је датума од кривичноправне одговорности и познају је и ранији и сада важећи Закон о прекршајима. Члан 17. Закона о прекршајима прописује да за прекршај могу да одговарају физичко лице, предузетник, правно лице и одговорно лице у правном лицу, с тим да Република Србија, територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе и њихови органи не могу да буду одговорни за прекршај, али Законом може бити прописано да за прекршај под одређеним условима одговара одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе. Чланом 27. истог закона прописано је да је правно лице одговорно за прекршај учињен радњом или пропуштањем дужног надзора органа управљања или одговорног лица или радњом другог лица које је у време извршења прекршаја било овлашћено да поступа у име правног лица. Уз то, правно лице је одговорно и када орган управљања донесе противправну одлуку или налог којим је омогућено извршење прекршаја или одговорно лице нареди лицу да изврши прекршај, те када физичко лице изврши прекршај услед пропуштања одговорног лица да над њим врши надзор или контролу.

Мора се приметити да је одговорност правног лица у Закону о прекршајима дефинисана прилично широко, те се изводи закључак да је прекршајна одговорност за разне прекршаје свакодневица правног лица (посебно уколико се ради о средњим и великим предузећима). Ово се посебно односи на случај када је правно лице одговорно уколико физичко лице изврши прекршај услед пропуштања одговорног лица да над њим врши надзор или контролу. Постоје многе ситуације да је надзор и контролу над понашањем физичког лица веома тешко, па чак и немогуће вршити, те се поставља питање кривице правног лица као битног елемента прекршаја. С обзиром на то да се кривица правног лица изводи из кривице одговорног лица у њему (у овом случају лица које врши надзор), спорно је утврђивање кривице за прекршаје које су починила одређена физичка лица у случајевима када су њихове радње апсолутно ван домашаја и утицаја одговорног лица. На пример, Одлуком о комуналном реду Града Београда предвиђена је заштита површина јавне намене и површина у јавном коришћењу, тако да је забрањено кретање, паркирање и заустављање возила на јавној зеленој површини, као и ометање коришћења улице или другог општинског пута заустављањем, паркирањем или остављањем возила на улици, општинском путу, делу тротоара који није намењен за паркирање итд.

Осим казни, кривичне санкције предвиђене Законом о прекршајима јесу и казнени поени, опомена, заштитне мере и васпитне мере, а према правном лицу примењују се или не примењују с обзиром на своју природу (нпр. опомена може, док васпитна мера не може).

Из одредби Закона о прекршајима може да се извуче закључак да је приликом заснивања радног односа код послодавца посебно важно тачно одредити права, обавезе и одговорности запосленог, како би се тачно раздвојила одговорност правног лица, одговорног лица у правном лицу и самог учиниоца прекршаја.

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност**, објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 113/2017 од 17. 12. 2017, а ступио на снагу 1. 1. 2018. године

– одредбе члана 6. овог закона примењиваће се од 1. априла 2018. године, осим одредбе која садржи овлашћење за доношење подзаконског акта, која ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

- **Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма**, објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 113/2017 од 17. 12. 2017, а ступио на снагу 25. 12. 2017. године

– примењује се од 1. 4. 2018. године.

- **Одлука о Смерницама за примену одредаба Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма за обвезнике над којима Народна банка Србије врши надзор**, објављена у „Службеном гласнику РС” бр. 13/2018 од 14. 2. 2018, а ступила на снагу 22. 2. 2018. године

– примењује се од 1. 4. 2018. године.

- **Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица**, објављен је у „Службеном гласнику РС” бр. 113/2017 од 17. 12. 2017, а ступио на снагу 1. 1. 2018. године

– одредбе чл. 9. и 17. овог закона примењују се од 1. априла 2018. године.

- **Закон о потврђивању Конвенције о нуклеарној сигурности**, објављен у „Службеном гласнику РС – Међународни уговори” бр. 10/2017 од 13. 11. 2017. године

– Конвенција ступа на снагу 18. 3. 2018. године.

- **Закон о потврђивању Заједничке конвенције о сигурности управљања истрошеним горивом и о сигурности управљања радиоактивним отпадом**, објављен у „Службеном гласнику РС – Међународни уговори” бр. 10/2017 од 13. 11. 2017. године

– Заједничка конвенција ступа на снагу 18. 3. 2018. године.

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 8/2018 од 31.1.2018)

- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији („Сл. гласник РС”, бр. 8/2018 од 31.1.2018)

- Правилник о допунама Правилника о дозволама за рад („Сл. гласник РС”, бр. 9/2018 од 2.2.2018)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима, начину и другим питањима од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања („Сл. гласник РС”, бр. 9/2018 од 2.2.2018)

- Колективни уговор за Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд („Сл. гласник РС”, бр. 9/2018 од 2.2.2018)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о просторним и техничким условима за рад Агенције за запошљавање, условима стручне оспособљености запослених, програму, садржини и начину полагања испита за рад у запошљавању („Сл. гласник РС”, бр. 11/2018 од 9.2.2018)

- Правилник о ближим критеријумима и условима за укључивање запосленог у обуке за потребе послодавца ради стицања додатних знања и вештина („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

- Споразум о продужењу важења Посебног колективног уговора за радно ангажовање естрадно-музичких уметника и извођача у угоститељству („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

- Одлука о измени и допуни Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 14/2018 од 23.2.2018)

- Посебан колективни уговор за делатност путне привреде Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 14/2018 од 23.2.2018)

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

- Одлука о утврђивању основице доприноса за лица укључена у обавезно осигурање у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 9/2018 од 2.2.2018)

- Правилник о Пензионерској картици („Сл. гласник РС”, бр. 11/2018 од 9.2.2018)

ДРЖАВНА УПРАВА, ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

- Правилник о начину понашања и личном изгледу полицијских службеника и других запослених у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

ПРАВОСУЂЕ

- Правилник о програму и начину полагања испита на коме се оцењује стручност и оспособљеност кандидата за судију који се први пут бира („Сл. гласник РС”, бр. 7/2018 од 26.1.2018)

- Правилник о допуни Правилника о попуњавању извршилачких радних места и положаја у Административној канцеларији Високог савета судства („Сл. гласник РС”, бр. 7/2018 од 26.1.2018)

САОБРАЋАЈ

• Правилник о условима за обављање ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС”, бр. 9/2018 од 2.2.2018)

• Правилник о условима за привремено постављене вучнице и смањен обим радних захтева („Сл. гласник РС”, бр. 11/2018 од 9.2.2018)

• Правилник о изменама и допунама Правилника о одређивању тарифних ставова за универзалну поштанску услугу („Сл. гласник РС”, бр. 14/2018 од 23.2.2018)

ЕНЕРГЕТИКА

• Правилник о садржини елабората о условима експлоатације подземних вода или хидрогеотермалних ресурса, односно петрогеотермалних ресурса и условима и начину вршења техничке контроле елабората („Сл. гласник РС”, бр. 7/2018 од 26.1.2018)

• Правилник о условима, критеријумима, садржају и начину разврставања петрогеотермалних ресурса и начину приказивања у елаборату („Сл. гласник РС”, бр. 7/2018 од 26.1.2018)

• Правилник о условима за изузеће, садржини захтева за изузеће и садржини акта за изузеће („Сл. гласник РС”, бр. 11/2018 од 9.2.2018)

МЕТРОЛОГИЈА

• Правилник о начину и условима оверавања мерила („Сл. гласник РС”, бр. 7/2018 од 26.1.2018)

• Правилник о метролошкој експертизи („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

• Правилник о врстама мерила која подлежу законској контроли („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

• Правилник о изменама и допунама Правилника о начину испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, драгоцених метала и њихових легура („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

СТОЧАРСТВО, ВЕТЕРИНАРСТВО

• Правилник о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2018. годину („Сл. гласник РС”, бр. 11/2018 од 9.2.2018)

• Правилник о изменама и допуни Правилника о начину установљавања ловног подручја и ловишта, условима за спровођење ловног газдовања, поступку спровођења јавног огласа, поступку за давање и одузимање права на газдовање ловиштем, садржини уговора, утврђивању висине одговарајућих гаранција које је дужно да обезбеди правно лице пре закључивања уговора, као и условима и начину за давање ловног ревира у закуп („Сл. гласник РС”, бр. 11/2018 од 9.2.2018)

ТУРИЗАМ

• Уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења организованог туристичког промета страних туриста на територији Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 13/2018 од 14.2.2018)

СПОРТ

• Правилник о стручном спортском испиту („Сл. гласник РС”, бр. 7/2018 од 26.1.2018)

• Правилник о књизи чланова удружења, друштава и савеза у области спорта („Сл. гласник РС”, бр. 8/2018 од 31.1.2018)

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Накнада трошкова превоза

П: *Запосленом у Школи исплаћују се трошкови доласка и одласка са посла у висини цене месечне карте релације коју користи. Исплата се врши у готовом по истеку месеца, на основу евиденције долазака. Да ли смо обавезни да исплатимо цео износ месечне карте или на основу евиденције долазака треба да извршимо умањење исплате за дане када запослени није долазио на посао (због коришћења годишњег одмора, боловања и др.).*

О: Према члану 118. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова, у складу са општим актом и уговором о раду, за долазак и одлазак са рада. Према томе, плаћа се само присуство на раду, а за одсуства са рада накнада се не плаћа. С тим у вези скрећемо пажњу и на Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 011-00-00284/2017-02 од 11. 5. 2017. године.

Евиденција прековременог рада

П: *Објасните нам однос нове обавезе вођења дневне евиденције прековременог рада, која је предвиђена новим ставом 6. члана 55. Закона о раду, и већ постојеће обавезе послодаваца за вођењем евиденције радног времена запослених.*

О: Обавеза вођења евиденције о радном времену и даље постоји као саставни део евиденције о запосленим лицима, коју је послодавац дужан да води у складу са чланом 5. Закона о евиденцијама у области рада („Сл. лист СРЈ”, бр. 46/96, и „Сл. гласник РС”, бр. 101/2005 – др. закон и 36/2009 – др. закон – у даљем тексту: Закон). Податак о радном времену запосленог – у часовима (недељно) – јесте један од обавезних садржаја ове евиденције. Такође, податак о радном времену запосленог саставни је део и евиденције о зарадама запослених лица из члана 23. Закона, а прописана је и новчана казна у члану 50. Закона. Међутим, Закон не прописује и начин вођење евиденција, већ наводи да се подаци уносе у картотеке, књиге, обрасце, средства за аутоматску обраду података и друга средства за вођење евиденција, што говори о томе да послодавац сам може да изабере начин на који ће водити евиденцију о запосленим лицима, односно о радном времену. Ову евиденцију је потребно водити како би се забележили подаци о остваренim часовима редовног рада према распореду радног времена, који су саставни део обрачуна зараде, у складу са чланом 3. Правилника о садржају обрачуна зараде, односно накнаде зараде („Сл. гласник РС” бр. 90/2014). Наведена евиденција је битна и због тога што је доказ да ли је запослени био на послу или не, јер ће, у случају спора са запосленим, терет доказивања чињенице да запослени радник није на радном месту провео стандардно радно време, бити на послодавцу, и то управо због законске обавезе вођења евиденције.

За разлику од евиденције радног времена која се води свакодневно, односно сваког

проверава пословну способност наследника у оставинском поступку или не?

О: Одредбом члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Сл. гласник СРС”, бр. 25/82 и 48/88, и „Сл. гласник РС”, бр. 46/95 – др. закон, 18/2005 – др. закон, 85/2012, 45/2013 – др. закон, 55/2014, 6/2015 и 106/2015 – др. закон – у даљем тексту: Закон) прописано је да се у ванпарничном поступку сходно примењују одредбе Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС и 55/2014 – у даљем тексту: ЗПП), ако овим или другим законом није друкчије одређено.

Према члану 79. став 1. ЗПП-а, суд ће по службеној дужности да пази да ли лице које се појављује као странка може да буде странка у поступку и да ли је парнично способна, да ли парнично неспособну странку заступа њен законски заступник и да ли законски заступник има посебно овлашћење ако је оно потребно.

Према члану 80. став 2. ЗПП-а, кад суд утврди да странка нема законског заступника или да законски заступник нема посебно овлашћење кад је оно потребно, затражиће да надлежни орган старатељства постави старатеља парнично неспособном лицу или ће да предузме друге мере које су потребне да би парнично неспособна странка била правилно заступана.

У случају када се у оставинском поступку појави сумња у пословну способност неког од учесника – наследника у поступку и постави питање да ли то лице може самостално и пуноважно да предузима радње у поступку, оставински суд ће по службеној дужности обавестити о томе надлежни орган старатељства и затражити да се таквом лицу постави привремени старатељ, у смислу члана 132. Породичног закона („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 72/2011 – др. закон и 6/2015), а може и сам да му постави привременог заступника, у смислу члана 81. ст. 1. и 2. т. 1. ЗПП-а.

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

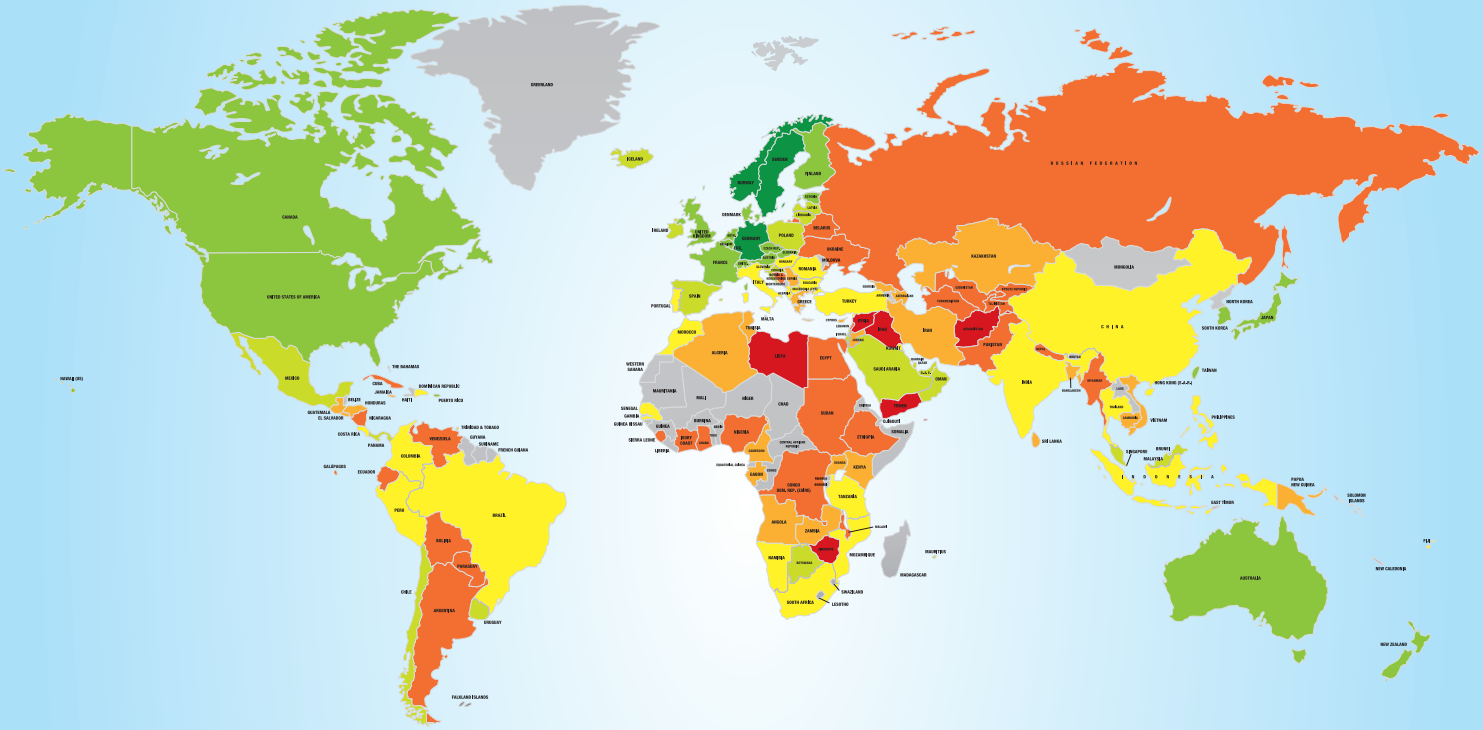
ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем имејл-сервиса (директно на имејл корисника).

Разлози за праћење ИНГ-ПРО Јавних набавки:

• дневно ажуран преглед свих јавних набавки и све пратеће документације;
• јединствена претрага свих врста огласа по више различитих критеријума;
• за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге;
• пријем обавештења на имејл за оне категорије предмета набавки које корисници сами одаберу;
• за претплатну цену добија се могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова ЈН;
• евиденција свих измена постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење;
• преглед базе победника тендера са информацијама у ком поступку јавне набавке је одређени понуђач победио;
• преглед листе ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке које још нису прошле процес редакцијске обраде.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

ZAŠTITITE SVOJE POSLOVANJE
- PROVERITE DA LI SU VAŠI PARTNERI RIZIČNI!

Ocena rizika države

1	2	3	4	5	6	7

Nizak rizik **Visok rizik**

Nije ocenjeno

Manage your corporate regulatory compliance and protect your business!

dun & bradstreet
WORLDWIDE NETWORK

Bisnode
Make a smart decision

Za više informacija pozovite: +381 11 22 52 746 ili nam pišite na: marketing.rs@bisnode.com
www.bisnode.rs

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед